

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšertov in pogovora

PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2906 - Rokopisi se ne vračajo

Uprava, Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček račun Ljubljana 15.179
Telefon št. 2549

Dve človekoljubni manifestaciji v Ljubljani

Slovinci na delu za bližnjega

Slovensko dekle - naša bodočnost

Društvo za varstvo deklet in njegovo človekoljubno poslanstvo - Razširjenje delokroga - Prekrasne besede vladike dr. Rožmana

Ljubljana, 10. marca 1935.
Kulturna samobitnost in žilavost malega slovenskega naroda se nadvse lepo izraža že v visokem številu raznih humanitarnih društev, ki nekje v ozadju tiho, skorajda neopaženo delujejo za njegov blagor, za lepo bodočnost njegovo. Kakor čolnič sredi razburkanega morja, v katerega od vseh strani butajo pogubonosni valovi, smo »Naš čolnič otmimo...« je že pred desetletji zapel pesnik Gregorčič, ki je do dna doumel vso tragiko malega naroda, izpostavljenega nešteti nevarnostim. Ena največjih nevarnosti, ki grozi porušiti to, kar smo stoletja gradili, je nevarnost, kateri je na milost in nemilost izročeno mnogo naših deklet. Domača zemlja nima zanje dovolj kruha, pa se odtrgajo od rodne grude kakor mlado brstje od debla in odhajajo v svet, da bi si tam ustvarili eksistenco. Pa je ta eksistenca — žal — le premožgokrat samo bleščeča fata morgana, ki zagori v njihovih željah in ugasne... Na lovu za kruhom, za srečo, preži nanje vse polno nevarnosti in mnogo, mnogo jih pade in ne vstane več. Tako pada mlado brstje od debla, deblo pa začne s časom hirati in se sušiti.

Kako zajeti rastoče zlo? Kako pomagati nesrečnicam, ki so brez sredstev vržene na cesto in ne vedo ne kod ne kam? To žalostno poglavje je pričelo z besedo in dejanjem reševati Društvo za varstvo deklet, ki je bilo ustanovljeno 8. marca 1935, katerega Kolodvorski misijon pa nudi svoje pomoč vsem, ki so potrebni moralne in gmojne podpore, že od 1. aprila 1932 dalje. To humanitarno društvo deluje neumorno kot čebelica in ima že zdaj ogromno delo za seboj.

Občni zbor v znamenju še intenzivnejšega dela

Da s številkami pokaže in dokaže svoje požrtvovalno in nesebično delo dveh let, je Društvo priredila danes dopoldne ob 10 v »Unionu« svoj III. dobro obiskani občni zbor.

Predsednica ga. M. Grafenauerjeva je uvodoma toplo pozdravila vse zborovalce, prav posebej pa še zastopnike oblasti in raznih človekoljubnih organizacij, tako: g. Sedlarja, ki je zastopal bansko upravo, g. dr. Klinerja za Marijine kongregacije, dr. Ozvalda za Pedagoško društvo, dr. Kreka za Katoliško akcijo, go. Vrtočevca za Kršč. žensko društvo, g. priorja p. Učaka za Karitativno zvezo in druge. Razložila je pomen in človekoljubno delovanje društva, nato pa dala besedo tajnici gđc. A. Lebarjevi.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da ima društvo 106 rednih članov, 59 izrednih, 12 ustanovnih in 18 delovnih članov. Društvo vzdržuje Kolodvorski misijon, ki sprejema pri prihodu vseh vlakov dospela dekleta in žene, ki potrebujejo kakršnekoli nasveta ali navodila, zlasti pa one, ki bi jim pretila kakršnakoli nevarnost. Kolodvorska pomočnica je na kolodvoru od 7. zjutraj do 22. zvečer. Društvo ima zveze s sorodnimi socialnimi in karitativnimi organizacijami in tudi z domom služkinj v Zagrebu, Skoplju, Splitu in drugod. Posebno tesno je povezano z izseljensko Družbo sv. Rafaela in izseljenskim uradom banske uprave, s katero sta za izseljence nedeljo izdala skupne oklice na izseljence širom sveta in na njihove svoje doma. Društvo nudi svojim varovancem duhovno in smotno podporo. Zahvaljuje se vsem, ki so v denarju, blagu ali kurivju priskočili na pomoč, da je moglo biti ko vsemu.

Najnovejša potreba, ki se v zadnjem času vedno bolj pereče kaže, bi bila ustanovitev zavoda za ogrožena in padla dekleta. Čujemo, da je banska uprava v svojem proračunu že mislila na to, kar moramo z vsem srcem pozdraviti.

V nadaljnjem navaja tajnica vse ogromno delo Kolodvorskega misijona in ga podpre s številkami. Te številke dajo človeku slutiti, koliko požrtvovalnosti in človekoljubnosti je vložene v to delo. Društvo ima tudi svoje zavetišče v Marijinem domu v Kotnikovi ulici. Gospodinja zavetišča je na razpolago vsem dekletom, ki hočejo tu prenočevati. V preteklem poslovnem letu je v 297 nočeh prenočevalo v tem zavetišču 725 prenočevalk. V zavetišču ima društvo tudi svoje posredovalnico za službo. V letu je bilo na razpolago 61 služb, posredovanj pa je bilo za 131 deklet.

Sredstva so nezadostna

Da gospodarsko stanje društva ni rožnato, je pokazalo blagajniško poročilo. Društvo je imelo dohodkov Din 32.915,75 in izdatkov Din 28.432,75. Odbivši neplačane račune ima društvo v blagajni samo še 918 Din. Stroške je društvo v preteklem letu križilo iz dohodkov članarine in virov, ki jih je moralo »vzeti« tudi drugje.

Blagajniško poročilo je bilo od pregledovalk odobreno z zahvalo, od zborovalcev pa sprejeto s pleskanjem.
Nato je gđc. Lebarjeva prebrala spremenjena društvena pravila, s katerimi hoče društvo razširiti svoj delokrog in uvesti tudi podružnice. Pravila so bila soglasno sprejeta. Sledile so volitve. Gđc. Cilka Krekova je predlagala stari odbor, ki ga tvorijo: ge. in gđc. Grafenauerjeva, Lebarjeva, V. Jeraj, M. Cesarek, J. Klemenec, A. Ribarič, M. Srebot, dr. M. Simenc, A. Vođeb; nadzorstvo: V. Debeljak, M. Pirč, Z. Poženeč; razodišče: C. Krek, dr. Pivec-Stele M., M. Sadar. Volitve so potekle v najlepši slogi in so se zborovalci soglasno izrekli za predlagano listo.

K besedi se je prijavil tudi predsednik Karitativne zveze g. prior p. Učak, ki je izrekel svoje

občudovanje nad požrtvovalnostjo odbora in v daljših besedah utemeljeval potrebo, da se delo Društva za varstvo deklet, ki je eminentno karitativno, strne pod skupno streho Karitativne zveze, kjer je večletnih že mnogo dobroteljskih društev. S to povezanostjo ni nobeno društvo v svojem avtonomnem delu prav nič okrnjeno. Tako bi že na zunaj kazali enotno organizacijsko fronto krščanske Karitas.

Predsednica ga. Grafenauerjeva se je zahvalila za toplo priznanje predsednika Karitativne zveze in izjavila, da bo njegov predlog vzel v pretes odbor na svoji prihodnji seji.

Ne glede na prepričanje in vero - vsem je treba pomagati

Poseben poudarek pa so dale zborovanju prekrasne besede prevzvišenega vladike dr. Gregorija Rožmana, ki je med čitanjem tajniškega poročila stopil v dvorano, toplo pozdravljen od vseh. Njegove besede na koncu zborovanja so izvenele v goreč apel na vso slovensko javnost, naj podpre delovanje društva z vsemi svojimi močmi:

Armada Rdečega križa raste

Včeraj je zborovala naša največja človekoljubna organizacija

Ljubljana, 10. marca.
V našem javnem in socialnem življenju se zadnja leta čedalje bolj vidno uveljavlja organizacija Rdečega križa, katere plemenito delo in cilji so v današnjem času bolj kakor kdajkoli potrebni. Organizacija je v zadnjem času doživela velik razmah svojega delokroga in danes je v Sloveniji že zelo majhno število občin, kjer ne bi delovali krajevni odbori ali poverjenstva Rdečega križa.

Danes dopoldne ob 10 je v sejni dvorani mestnega magistrata zborovala 9. redna skupščina banovinskega odbora Rdečega križa, ki predstavlja vrhovni forum organizacije v Sloveniji. Zbralo se je nad 50 članov banovinskega odbora in delegatov okrajnih odborov, ki so z živim zanimanjem sledili poteku zborovanja. Zborovanje je vodil predsednik dr. Krejčič, ki se je uvodoma v toplih besedah spomnil tragično umrlega kralja Aleksandra, na čigar mesto je stopil kralj Peter II., pokrovitelj Pomladka Rdečega križa. V regentnem svetu pa je knez-namestnik Pavle, ki je predsednik glavnega odbora Rdečega križa. Predsednik je nato prečital pozdravne brzojavke kralju Petru II., knezu-namestniku Pavlu in glavnemu odboru Rdečega križa v Belgiju. Pozdravil je zastopnika bana dr. Majerja in župana ljubljanskega dr. Vladimira Ravničarja. — V svojem poročilu je predsednik omenjal nove predpise za delovanje Rdečega križa, ki so prinesli mnogo novega in drugačnega. Vse delo banovinskega odbora je bilo osredotočeno na izvedbi potrebne reorganizacije. Vendar bo treba še dela, da se izvede organizacija tako, da bo ustrezala potrebam velike skupne stvari. Treba bo predvsem, da ljudstvo posebno pa oni, ki jim je zaupano vodstvo Rdečega križa v okrajih in občinah, uvidijo da Rdeči križ ni nikaka nadleža, ampak preprosta organizacija, namenjena za pomoč bližnjemu v največji sili. Predsednik se je na koncu zahvalil glavnemu odboru, banski upravi za vso naklonjenost, okrajnim društvom in učiteljsstvu pa za požrtvovalno delo v organizaciji.

Delovanje R. K. v preteklem letu

Iz najinjenega poročila dravskega banovinskega odbora, ki je bilo razdeljeno med delegate, posnemamo: V organizaciji banovinskega odbora delujejo sekcije: administrativna, finančno-ekonomska, sanitarna, Pomladka Rdečega križa in ženska. Dne 31. decembra 1934 je štela organizacija v Sloveniji 12.248 članov, in sicer 58 višjih 5756 rednih in 6434 pomožnih članov. Od prejšnjega leta je naraslo število članstva za 5663. V Sloveniji obstajajo 304 organizacije Rdečega križa, in sicer 1 banovinski odbor, 25 okrajnih odborov, 127 občinskih odborov in 150 poverjenstev. Neorganiziranih je še 82 občin, večinoma zaradi tega, ker komasacija občin še ni zaključena. V preteklem letu je banovinski odbor izvedel proslavo »Teden Rdečega križa«, »Dečji teden« in »Dan zimske pomoči«. — V preteklem poslovnem letu je bilo 116.051 Din dohodkov in prav toliko izdatkov. Banovinski odbor je naklonil raznim svojim odborom denarne pomoči 17.000 Din, in to 10.000 Din za poplavljenice v logaškem okraju in 7000 Din za počitniške kolonije. V letu 1934 je odbor poslal v počitniške kolonije nad 300 otrok. Posamezni odbori Rdečega križa imajo razne kulturne in zdravstvene ustanove. Tako ima okrajni odbor v Konjicah svojo lastno bolnišnico, občinski odbor v Čuštanju kopalnice in reševalni avto, okrajni odbor v Črnomlju ter občinska odbora v Slovenski Bistrici in Črni kopalnice, okrajni odbor v Ptujju hiralnico itd. — Glavno skladišče Rdečega križa na ljubljanskem polju je dokaj dobro založeno s potrebnim inventarjem, čigar vrednost se ceni na približno 140.000 Din. Samaritanskih tečajev je bilo v preteklem letu 16 osnovnih, iz katerih je izšlo 479 diplomiranih samarjanov in samarjank, in 4 višji s 193 absolventi.

Posebno pozornost polaga RK svoji mladini. V prosvetnem oddelku banske uprave je bil osnovan poseben referat za Pomladke RK. Ob koncu

»Iz kratkih poročil vidimo, kako važno in veličansko je polje, na katerem vrši Društvo za varstvo deklet svoje karitativno delo. Neprecejljive so izgube, ki jih trpi naš narod, ko mora mirno gledati, kako zapušča dekleta domačo hišo, rodno grudo in gredo po svetu, kjer se jih toliko izgubi. Vse sile moramo zastaviti in podpreti društvo v njegovem stremeljenju, da zajeti pogubonosni tok in reši, kar se rešiti da. Mnogo se nam jih je že izgubilo. Tudi za te moramo poskrbeti, da se dvignejo, da postanejo spet polnovredne članice človeške družbe. Tudi jim moramo priliko, da začnejo spet postati življenje.

Banske naloge, ki si jih je društvo zadržalo v svoj program. Kakor mreža božjega ribiča naj njeno delo zajame vso škofijo. To delo je delo dobrega pastirja, ki rešuje izgubljene ovce, in je v pravem pomenu besede dušnopastirsko delo, ki spada pod okrilje Katoliške akcije. Zanimivost moramo za to delo vse naše ljudi. Pri reševanju pa ne smemo gledati na to, kakšnega prepričanja ali vere je dekle, ki potrebuje pomoči. Pomagati moramo vsem — to je v skladu krščanske ljubljane do bližnjega.

Od srca želim, da bi postal vsak zaveden in vera Slovenec član tega človekoljubnega in rodoljubnega društva.

Predsednica se je v imenu društva zahvalila prevzvišenemu za naklonjenost in izrazila željo, da bi se ravnali vsi po njegovih smernicah, nakar je bil občni zbor zaključen.

februarja je obstajala organizacija Pomladka RK na 290 osnovnih, 35 meštanskih šolah, 11 gimnazijah, 5 učiteljskih in 7 strokovnih šolah, skupno na 346 šolah. V 1197 razrednih pododporih je bilo vpisanih 18.962 učencev in 18.654 učenk, skupno torej 35.616. Od lanskega leta je naraslo število pomladkarjev za 7559. Zanimivi so statistični podatki o delovanju RK. »Igra za dobro zdravje« se je vodila na 133 šolah, telovadba in dihalne vaje na 217 šolah, zdravstvenih predavanj je bilo 917. Priročno solsko lekarno RK ima 150 sol. Šolam in šolskim kuhinjam se je doslej razdelilo 53.400 Din podpor. V zimskih mesecih je prejelo toplo hrano dnevno okrog 3000 otrok.

Veličastno zborovanje v Sevnici

Zahtevamo progo Št. Janž-Sevnica

Sevnica, 10. marca.
Sevnica, prijazen in dokaj velik trg v dolinskem Zasavju, je bila danes prizorišče velike ljudske manifestacije za zgradbo važne, nujne potrebe, že davno uzakojene in obljubljene, toda vedno odlašane železniške proge Sevnica—Št. Janž. Ta proga bi bila dolga zgolj 13 km, pomenjala pa bi veliko skrajšanje železniške poti iz severa Slovenije k morju.

Sevnica je bila vsa v zastavah. Zborovanje je bilo ob 11 dopoldne sredi trga. Udeležilo se ga je več tisoč prebivalstva, po večini kmetov iz okolice. Udeležba pa bi bila nedvomno še večja, ako ne bi nagajalo neugodno vreme. Med zborovanjem samim je namreč snežilo ter je padlo v Sevnici precej snega. Kljub temu je bil pogled na zbrano množico impozanten.

Zborovanje je otvoril sevnški župan gosp. Trupej, ki je pozdravil zbrane, posebno pa zastopnike oblasti in gospodarskih ustanov. Nato je govoril o pomenu proge Sevnica—Št. Janž ter poudarjal, da se je gibanje za to progo začelo pred vsem zaradi tega, ker je vlada obljubila, da bo dala eno milijardo dinarjev za javna dela v državi in od te vsote mora priti tudi del v naše kraje. Tudi naši kraji morajo biti deležni teh javnih del.

Tajnik akcijskega odbora za zgradbo te železnice ing. Šuklje je nato prečital razne pozdravne brzojavke.

Predsednik ljubljanske Zbornice za TOI J. J. lačič se je zahvalil županu Trupeju za pozdrave in pripravljalnemu odboru za sklicanje tega manifestacijskega zborovanja. Naglašal je, da se je že v Trebnjem pred tednom dni poudarjalo, da zahteva volja ljudstva zgradbo te železnice in pa da jo zahtevajo nujne potrebe našega gospodarstva. Pobjil je govorice, da se je začela ta akcija zaradi tega, ker smo pred volitvami. »Mi gospodarstveniki smo se lotili tega dela, ker poprej politiki niso dosegli uresničitve te proge.« (Buren aplavz.) Ta proga je življenjskega pomena za vso Slovenijo in za vse slovensko gospodarstvo.

Nato je govoril podpredsednik zagrebške Zbornice za trgovino in industrijo, g. Julij Jakl. Pozdravil je zborovanje kot zastopnik zagrebške zbornice in izrazil najiskrenejše želje, da ta akcija v najkrajšem času uspe. Ta proga je sicer kratka, toda velovvažna, saj bo skrajšala zvezo severne meje z morjem in je tudi strateškega pomena.

Inž. Zupančič je kot član kulturnega in gospodarskega odseka odbora duhovito govoril o težavah in delu za to progo, ki je podobno Sisifovemu.

Inž. Šuklje je imel nato dolg govor, v katerem je poudarjal med drugim:

»V imenu Akcijskega odbora podajam to izjavo: Akcija za gradnjo železnice št. Janž—Sevnica nima nikake zveze z volitvami v skupščino, nam ni za mandate niti za ordene, niti za častniti za dobiček. Mi imamo samo iskreno željo, da

K temu poročilo se je oglasilo več govornikov, med njimi dr. tož. v p. dr. Jančič iz Maribora in vladni svetnik v p. dr. Vidic iz Kamnika, ki sta v glavnem polemizirala s preveč kompliciranim novim načinom administracije.

Poročilo nadzornega odbora je podal ravnatelj mestne hranilnice Pretnar. Poudaril je vestno in požrtvovalno delovanje vseh odbornikov in predlagal razrešnico, ki je bila soglasno odobrena.

Pri dopolnilnih volitvah je bilo treba izvoliti eno tretjino pri zrebanju izpadlih odbornikov. Soglasno so bili nanovo izvoljeni vsi pri zrebanju izpadli, tako da je ostal banovinski odbor isti.

Nato je bil sprejet načrt za prihodnje poslovno leto, ki je nekoliko višji od lanskega, vsebuje pa v glavnem približno iste postavke.

R. K. - matica vsega ljudskega blagra

Pri predlogih se je oglasil k besedi dekan g. Tomažič iz Trebnjega, ki je v daljšem govoru razčlenil plemenite naloge in cilje, ki se jim mora organizacija RK posvetiti v bodoče. Predvsem je naglašal potrebo populariziranja ideje Rdečega križa, ki je med ljudstvom v splošnem še premalo poznana. Najboljša propaganda za vsako idejo pa je vidno delo. Zato predlaga govornik, da si RK nabavi večje število skioptičnih slik in propagandnih filmov, ki naj bi širili ideje RK v našem podeželju. Poleg tega pa je potrebno tudi stvarno delo. Govornik je s par drastičnimi primeri razgrnil pred zborovalci obupno sliko higijskih in zdravstvenih razmer v nekaterih slovenskih vaseh, opozarjal na zanemarjeno mladino naše vasi in poudarjal potrebo številnih samaritanskih tečajev, ki naj vzgojijo kader pionirjev Rdečega križa v našem podeželju. Tu čaka RK veliko področje dela, s katerim se bodo najlepše in najbolj uspešno popularizirale njegove plemenite ideje. Rdeči križ mora postati matica vsega ljudskega blagra.

Besede g. Tomažiča so zbudile med zborovalci živahno odobravanje in pritrdjevanje. Za njim so govorili še insp. Wester, dr. Vidic, dr. Krejčič, dr. Fetič in drugi, ki so vsi navezivali svoja izvajanja na besede predgovornika. — Nato je skupščina razpravljala še o nekaterih organizacijskih zadevah.

Okrog 1 popoldne je predsednik dr. Krejčič zaključil lepo uspešno skupščino in pozval zborovalce k novemu, vztrajnemu in iskrenemu delu za vzvišene cilje Rdečega križa.

resolucijo

ki je bila z navdušenjem soglasno sprejeta:

Kraljevska vlada se opozarja na neodložljivo potrebo nujne zgraditve proge Št. Janž—Sevnica, ki bo vezala glavno progo Zagreb—Zidani most z dolenskimi železnicami. Ta proga ni samo največjega pomena za ves štajerski in dolenski del dravske banovine in za sosednjo savsko banovino, marveč je tudi izredne važnosti za nadaljnji razvoj prometa k Jadranskemu morju. Je to edini projekt zveze med dolenskimi železnicami in glavno progo Zagreb—Zidani most, ki prihaja tako iz gospodarskih kakor tudi iz tehničnih vidikov v postve. Posebej je poudariti, da je zgraditev te proge neodložljiva tudi z ozirom na interese državne obrambe.

Zahteva po nujni zgraditvi železniške proge Št. Janž—Sevnica je tembolj utemeljena, ker je bila ta proga uzakojena že leta 1922 in vnovič predvidena v državnem budžetu 1927-28. Za to progo so izdelani vsi podrobni načrti ter se lahko takoj vrši ofertalna licitacija. Po izjavi kraljevske vlade so sedaj v programu velikih javnih del finančna sredstva tudi za to progo zagotovljena.

Spričo priprav za volitve v Narodno skupščino se polšača prebivalstva boiazen, da ne bi njegove žive nade po končani volilni borbi zapadle. Tem nujneje je, da se gradbena dela takoj oddajo in da se z gradnjo faktično prične že meseca aprila 1935. V takem dejstvu bo prebivalstvo videlo dragoceno garancijo za rešitev iz neznozne bede, v kateri propada vsled dolgotrajne ekonomske depresije.

V tem duhu ponovno prosimo in pozivljamo kraljevsko vlado, da z vso pospešno ukrene vse potrebno, da se more nemudoma pričeti z gradnjo železniške proge Št. Janž—Sevnica.

Govoril je nato še dekan g. Kurent iz Leskoveca, ki je na koncu govora opozarjal, da je potrebna pri tem delu tudi pomoč Gospoda, naka je župan g. Trupej zaključil zborovanje z upanjem, da bo vlada upoštevala voljo ljudstva, ki se tako močno in soglasno izjavilo je za to progo.

Vsi govori in izvajanja so želi burno odobrevanje zbrancev prebivalstva.

Predstavniki oblasti in ustanov so imeli nat. skupno kosilo v restavraciji pri »Triglavu« ob kolodvoru. (Trg Sevnica je namreč nekoliko oddaljen od kolodvora).

Olenziva na Strumi se je začela

Čuden potek grške revolucije

Venizelos je proglasil neodvisno republiko na Kreti in otokih

Poročila belgrajske „Politike“

Belgrad, 10. marca. m. Današnja „Politika“, ki ima svojega posebnega dopisnika v Solunu, priobčuje na dveh straneh zanimive in čisto nove vesti o položaju v grški Macedoniji. Tako je popolnoma nova vest, da so pred Solunom postavile uporniške bojne ladje, ki so obstreljevale mesto Cajezi, kakih 50 km južno od Soluna ter železniško progo iz Soluna v Atene. Dopisnik „Politike“ pravi, da so vse to uradno demantirali, a on vztraja pri resničnosti te vesti. Druga uporniška ladja pa se je pojavila južno od Soluna na polotoku Kasandra in se je tam tudi usidrala. Vlada je po Solunu razglasila, da se bodo vršile strelske vaje s trdnjave Karaburu v Solunu, med tem ko je resnica le, da je trdnjava odgovarjala na strele z uporniških bojnih ednic.

Dopisnik „Politike“ trdi tudi, da so uporniki s Krete zasedli mesto Stavros v Orlanskem zalivu in je to zelo važno mesto, ker lahko ogroža zvezo med Atenami in Solunom. Kondilis sam je časnikiarjem priznal izkrcanje upornikov v Stavrosu in je odredil, da so bile iz Soluna odposlane redne čete v to smer. Na vprašanje, odkod dobivajo uporniki municijo, odgovarja dopisnik „Politike“, da so bile garnizije na meji prenapolnjene z orožjem

in je bilo posebno četrta armada, ki je vsa v rokah upornikov, posebno dobro založena. Nadalje je za krcanje uporniškega brodojva važno, da je Dodekanez z blizu z ozirom na tesne zveze, ki so vedno obstajale med Venizelosom in med silo, ki je gospodar teh otokov. Končno trdi dopisnik „Politike“ še, da imajo uporniki praktično vse brodojve v svojih rokah in da je tik pred uporom pustil poveljnik pomorskega arzenala odnesti iz ladij, ki so jih popravljali, vse važne stroje, iz arzenala pa je pobral vse nadomestne dele, tako, da je vladi ostalo na razpolago le par malih čolnov, ki niso za visoko morje ter morejo vršiti samo obalno stražo, a so proti vsakemu topu brez moči.

Na koncu svojega dopisa govori belgrajski časnikiar še o izgledih letalske borbe ter ugotavlja, da so letala v slabem stanju, kar je dovedlo že do nekaj katastrof. Nekaj letal je padlo v morje, ko so hotela obstreljevati uporniške ladje. Vlada je takoj kupila par letal v inozemstvu in upa, da bo z njimi dosegla večje uspehe, kot dozdaj. Tekom sobote so letala odletela iz Soluna dvakrat, a so se hitro zopet vrnila. General Kondilis je odpotoval na fronto v soboto popoldne, iz česar se da sklepati, da bodo vladne čete začele z ofenzivo še popoldne.

trjujejo vesti, da je Venizelos proglasil republiko na Kreti.

Pač pa listi potrjujejo vesti, da je Kondilis začel z ofenzivo in da zelo napreduje. Vladne čete prodirajo proti Herezu. Uporniki se umikajo in v Atenah vlada velik optimizem. Minister brez portfelja Metaksas je že sprejel časnikiarje in jim ponovno izjavil, da je Venizelos bitko že izgubil. Izjavil je tudi, da ima vlada s Krete vesti, da se Venizelos smatra že za tepenega.

V noči so odplule iz pirejske luke vojne ladje, ki so vladi zveste, in odplule pred Kavalo, kjer so napadle uporniško vojno ladjo „Heli“ in jo zelo poškodovali. Obstreljevale so tudi Kavalo samo, vendar pa so se ladje ob zori umikale. (Ta vest je malo verjetna, ker vlada nima bojnih ladij!)

Zunanje-politična ozadja

Bolgarija in Venizelos sklenila tajno pogodbo

Budimpešta, 10. marca. c. »Pesti Naplo« objavljajo sledečo vest iz Carigrada, ki pa je treba sprejeti z vsemi pridržki: V zunanjih ministrih držav Balkanskega sporazuma (Jugoslavija, Rumunija, Turčija in Grčija) imajo v rokah dokaze, da obstoja med Bolgarijo in med Venizelosom tajen sporazum, v katerem Venizelos obljublja Bolgariji svoboden dostop do Egejskega morja, ako mu Bolgarija pri sedanjem uporniško vojaško pomaga do zmage. Nadalje smatrajo v imenovanih državah za zelo verjetno, da bi Venizelos, če se mu njegov upor posreči, nemudoma odpovedal Balkanski sporazum ter sklenil posebno balkansko zvezo z Bolgarijo in Albanijo, ki nista članici sedanjega balkanskega sporazuma. V sled tega stojijo vse štiri države balkanskega sporazuma na stališču, da je treba brez ozira na potek dogodkov v Grčiji, ki so njena notranja zadeva, storiti vse potrebno, da se dosedanji politični red na Balkanu, kot ga štiti balkanski sporazum, tudi še nadalje ohrani.

Če le en sam bolgarski vojak...

London, 10. marca. TG. Tukajšnji listi objavljajo vest iz Bukarešte, da so vse države balkanskega sporazuma sporočile Bolgariji, da bo v trenutku, ko prestopi samo eden bolgarski vojak grško mejo, takoj složno pristopile k izvajanju vojaških ukrepov, ki jih predvideva Balkanski sporazum za obrambo meja držav-podpisnic Balkanskega sporazuma. »United Press« pa poroča iz Sofije, da nobena teh držav ni napravila omenjenega koraka v Sofiji.

Titulescove želje

Bukarešta, 10. marca. AA. Rador poroča: Zunanji minister Titulesco je dal agenciji Rador kot predsednik sveta balkanske zveze tole izjavo:

Sedanji dogodki potrjujejo vsekakor, da je balkanska zveza čvrsta. Posamezna država lahko preživi, kakor n. pr. sedaj Grčija, hude notranje preizkušnje. Navzlic temu pa ni niti najmanjše nevarnosti, da bi katerakoli njena sosedna država ogrozila njeno teritorialno nedotakljivost. To je najzgovornejši dokaz, da ni boljše varnostnega sistema, kakor so pogodbe o medsebojni pomoči. Nameni držav, ki so podpisale balkanski pakt, so miroljubni. Upravičeno verujem, da je podobnih miroljubnih misli tudi bolgarska vlada. Zato moramo obžalovati bolgarski korak pri Zvezi narodov, ki je brez vsake podlage. Želim, naj bi se ta stvar uredila z iskrenim pojasnilom neposredno med obojema vladama. Z vsem svojim srcem sem z Grčijo in iskreno želim, naj bi se sedanja kriza, ki jo prevziva, čimprej končala.

Kulturni boj v Nemčiji

Predavanja o Kristusu prepovedana

Berlin, 10. marca. c. Iz Porenja javljajo, da aemski tajna policija vedno bolj strogo nastopa proti katoliškim društvom in sploh proti katoliškim prireditvam. Katolici le z veliko težavo dobivajo dovoljenja za isto skromne prireditve, ki niso izključno verskega značaja. Tako je včeraj tajna policija (GESTAPO) prepovedala dvojce predavanj v katoliški akademski zvezi v Düsseldorfu, in sicer predavanje »Jezus Kristus in duh našega časa« ter drugo predavanje »Kristus in zgodovina«. Policija ne navaja nobenih razlogov za svojo prepoved. V katoliških krogih vlada vsled teh sikan veliko razburjenje, ki je tem večje, ker ista tajna policija ne stori ničesar proti vedno bolj divji in nesramni propagandi nemškega poganstva, ki jo vodi znani Hauer po vsem katoliškem Porenju.

† Vojni kurat dr. Novak

Belgrad, 10. marca. m. Davi ob pol 2 je umrl v Valjevu tamkajšnji vojaški kurat dr. Mirko Novak. Ob njegovi smrti je bil navzoč slovenski lazarist iz Čukarice župnik Andrej Tumpej. Na pogreb, ki bo jutri popoldne, so odpotovali tukajšnji dekan in župnik v cerkvi Kristusa Kralja dr. Matija Petlič, apostolski protonotar iz Zemuna dr. Šule, konzulor Justin, tukajšnji vojaški duhovnik Kotnik in drugi.

No francoski poslanik?

Pariz, 10. marca. m. V tukajšnjih političnih krogih se zagotavlja, da bo v kratkem času prišlo do spremembe na belgrajskem francoskem poslanstvu. Sedanji francoski poslanik v Belgradu Paul Naggiar bo premeščen na neko drugo važno mesto. Ime njegovega naslednika zaenkrat še ni znano.

Baltik za vzhodni pakt

Pariz, 10. marca. b. Iz dobro poučenih krogov se čuje, da so včeraj zunanji ministri Litve, Estonke in Letonske izročili zunanjemu ministru Latvije čestitke svojim vlad, v katerih prisrčno pozdravljajo francosko-britanska pogajanja v Londonu ter upajo, da Francija in Velika Britanija ne bosta odstopili od svojih namenov, da se vzhodni pakt ustvari. Zunanji ministri omenjenih držav so poudarili, da pripisujejo velik pomen nameravani sklenitvi vzhodnega pakta ter izrazili svoje upanje, da bosta Francija in Velika Britanija tudi v bodoče vodili pogajanja za ta pakt, da se zajamči mir v Evropi.

V Atenah je bil danes objavljen mobilizacijski ukaz vlade, v katerem poziva vlada pod orožje rezerviste, ki pripadajo značnim ednicam.

Atene, 10. marca. b. Čuje se, da je 20 grških tovrnih ladij prešlo na stran vstašev, istotako pa tudi 6 grških podmornic v luki Larissa. Venizelos boče sestaviti republikansko vlado na otoku Kreti, odkoder bo odbor štirih vodil revolucijo po vsej Grčiji. Venizelosov sin je na čelu z nekaj tisoč dobrovoljci odšel z otoka Krete, da izvrši napad na Solun z morja.

Vojna med ženama

Ga. Venizelos contra ga. Caldaris

Atene, 10. marca. c. »United Press« poroča iz Aten, da nosi vse denarne stroške za Venizelosovo revolucijo njegova žena, ki je zelo bogata in častihlepna žena. Gospa Helena se ne ustraši nobenih žrtv, da svojemu možu pripomaga do zmage nad Caldarisom. V nasprotnem taboru pa igra zopet vodilno vlogo žena ministrskega predsednika Caldarisa, ki razpolaga z velikimi denarnimi sredstvi, je predsednica Rdečega križa in financira sama vso organizacijo Rdečega križa in vso pomembno akcijo za vladne čete, ki odhajajo na fronto. Vojna med dvema ženama, pravijo humoristični Angleži.

Anglija hoče posredovati

London, 10. marca. AA. Angleški politični krogi izvajajo, da bi radi prevzeli morebitno posredovanje med vlado Caldarisa in Venizelisi, če bi bilo to posredovanje obema strankama dobrodošlo.

Stališče Italije

Poučen članek v „Affari Esteri“

Rim, 10. marca. b. Zelo poučen članek o grški revoluciji je priobčil v reviji »Affari Esteri« tiskovni svetnik italijanskega poslanstva na Dunaju Moreale, ki je s tem podal tudi sliko o uradnem zadržanju Italije do Venizelosovega upora na Grškem.

Moreale v svojem članku najprej povzdiguje do naba Venizelosa kot velikanskega organizatorja in kot državnika, ki je vodilno posegel v svetovno politiko. Toda on je tudi najhujši nasprotnik balkanske politike, ki jo je uvedla sedanja Caldarisova vlada in ki je imela za posledico, da so se odnosili med Grčijo in Italijo od spomladi 1933 dalje vedno bolj ohlajali. V svojih nadaljnjih izjavah opisuje Moreale politiko, ki bi jo Italija Grčiji navzvenala kot edino pravilno za njeno bodočnost. In jedro te politike je spoznanje temeljne resnice, da Grčija ni nobena balkanska država, marveč, da je sredozemska, torej pomorska država. Bodočnost Grčije ni na Balkanu, kjer preži tisoče političnih intrig, kjer je Grčija naiven novinec. Zato je bilo temeljito zgrzeseno, ko se je sedanja grška vlada pustila zgrabiti v omrežje balkanskega sporazuma. Članek Moreale je torej v sedanjih nejasnosti v Grčiji naravnost razodete, ker razodeva italijansko stališče do Venizelosa in do balkanskega sporazuma, in ker morda prvič v zadnjih 15 letih namigava tudi o grškem revizionizmu, ko govori o »okrnjenih mejah Grčije«, češ, da je Italija pripravljena te želje vzeti pod svojo zaščito.

Turško brodoge na morju

Istanbul, 10. marca. TG. Danes je zapustilo več turških bojnih ednic pod vodstvom oklopnice »Javuz« bojno pristanišče na Tenedosu z nalogo, da križari na maloazijski obali in prepreči vsako nadaljevanje turških trgovskih ladij po grških uporniških ladjah.

Oklopnica „Foch“ v Solunu

Solun, 10. marca. TG. Semkaj je danes priplula velika francoska oklopna križarka »Foch« in se zasedla v pristanišču. Poveljnik ladje je izjavil, da ima nalogo, da v primeru potrebe brani interese francoske kolonije in francoskega trgovstva.

Kaj pravi vlada, kaj uporniki

Olenziva danes?

Atena, 10. marca. c. Po vladnih vesteh so danes vladne čete zasedle vse prehode na reki Strumi in prodirajo dalje med upornike.

Solun, 10. marca. AA. Vladna letala so vrгла 30 bomb na artiljerijske položaje upornikov v okolici Palais-Lautre. Letala so napadla tudi vojašnice v Sigirokastru.

Šlo je za to, da ustrašijo upornike in da jih prisilijo k predaji brez borbe. Nameravana ofenziva vladnih čel se bo začela na vseh črtah hkratu in z vsemi vrstami orožja. V boj bodo posegla letala, topništvo, konjenica in pehota.

Snojnji uradni komunikacije vrhovnega poveljstva v Macedoniji se glasi: Vreme se je zboljšalo. Ves večerajšnji dan so naša letala in naše topništvo obstreljevali nasprotnne položaje. Opazovalci so ugotovili, da je med uporniki zavladalo splošno razsulo. Na nekaterih njihovih položajih so baterije umoknile in ne odgovarjajo več na naš ogenj. Čete pripravljamo zdaj z vso naglico na napad. Nocoj smo popravili mostove. Naše čete bodo v kratkem očistile vzhodno Macedonijo in Tračijo od upornikov.

Slika v Atenah

Atene, 10. marca. Važno je, da je policija izvršila nove aretacije. Aretirala je zopet tiste, ki jih je prej izpustila. Bolnišnice so predvsem za ranjence. Prosvetno ministristvo je prevzelo skrb za sirote padlih vojakov. Mobilizirane enote se večbajo po vojašnicah. V vsem tem metuju pa se nadaljuje razprava glede atentata na Venizelosa, čeprav se zanje nihče ne zanima. Pustna sobota je bila dokaj živa. Množice kupujejo pred kioski tuje liste, da zvedo podrobnosti o dogodkih v Grčiji. Splošno velja, da je Grčija izgubila ravnotežje, ki ga ji je dala Tsaldarisova vlada po večletnem delu. Množice mislijo, da bo sedanje izredno stanje trajalo dlje, kakor so mislile prvotno. Grčija je zdaj v rokah generalov Metaxasa in Kondilisa, ki želite dokončno obračunati z Venizelosom in dati državi novo obliko političnega razvoja. (Poročilo dopisnika Avale.)

Občni zbor Narodne banke

Čistega dobička je 21 in pol milj. Din, 21 za delničarje

Belgrad, 10. marca. m. Ob navzočnosti velikega števila delničarjev je danes popoldne otvoril guverner Narodne banke dr. Radosavljevič 15. občni zbor Narodne banke. Guverner se je v uvodnih besedah spomnil z daljšim govorom pokojnega kralja Aleksandra. V nadaljnjih svojih izjavah je dejal, da je 15. julija lani poteklo 50 let, odkar se je ustanovila Narodna banka. Narodna banka je hotela ta jubilej proslaviti na slovesen način, pa je to zamislil zaradi narodne žalosti opustila. Kol spomin na to važno obletnico pa je izdala spominsko knjigo.

Nato je govoril ravnatelj Narodne banke dr. Protić, ki je prečital čestitke finančnega ministra dr. Stojadinoviča, ki čestita Narodni banki k jubileju. Dr. Stojadinovič je med drugim poudaril: »Zgodovina Narodne banke je v veliki meri zgodovina tudi našega narodnega gospodarstva. Ustanovljena je bila od velikih rodoljubov kraljevine Srbije. V dobi ustvarjanja kreditne organizacije v njej je naša emisijska ustanova šla dalje ter se razvijala v svojem poslanstvu in se vedno trudila, da zadovolji osnovnim načelom emisijske ustanove. Ko je odigrala svojo zgodovinsko vlogo v kraljevini Srbiji, je Narodna banka s svojim obrambnim premoženjem bila že v naprej določena, da postane osnova za emisijsko ustanovo naše velike združene kraljevine Jugoslavije. Leta 1922 je bila reorganizirana z zakonom v Narodno banko kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter je dobila tudi nove statute, ki so ji naložili nove naloge v skladu z novimi razmerami. Narodna banka se je takoj lotila dela in je znatno doprinesla, da se je naše narodno gospodarstvo dvignilo in da so se naše državne finance uredile. Nudila je svoje sodelovanje finančnemu ministru pri izvajanju deviznih poslov, kakor tudi v izvrševanju blaginjske službe za račun države. Za vse to se finančni minister zahvaljuje ter želi Narodni banki tudi za bodoče uspehe.

Ker je bilo poročilo upravnega odbora o poslovanju Narodne banke že poprej razdeljeno med delničarje, se lo poročilo ni čitalo. Prebrali so se samo zaključni računi.

Prvi ravnatelj dr. Protić je delničarjem sporočil, da znaša čisti dobiček za razdelitev delničarjem 21.614.935.43 Din, Upravni odbor Narodne banke je predlagal zboru delničarjev, da se na račun dividende izplača delničarjem 21 milijonov dinarjev, ostanek pa se loži v fond za dopolnilo dividend.

Nato se je razvila debata k poročilu upravnega odbora, v katero sta pa posegla samo dva delničarja, in sicer dr. Bajkić in Arsa Stamenković.

Dr. Bajkić je v svojem govoru poudaril, da na prejšnjih občnih zbora Narodne banke sploh ni hotel govoriti, ker se tedaj sploh ni splačalo govoriti. Medtem pa uredba z dne 19. januarja t. l. o revolvir-kreditu daje upanje, da se bo sedaj poslovanje Narodne banke razvilo v drugi smeri. V svojih nadaljnjih izjavah je poudaril, da ima gospodarstva kriza v naši državi v glavnem dve obseležji: veliko razliko v cenah med industrijskimi in poljedelskimi proizvodi, prenizke plače. Da bi dokazal to svojo trditev, je dr. Bajkić pokazal grafikon, v katerih je vzorno prikazan padec poljedelskih proizvodov in skakanje cen industrijskih izdelkov. Govornik je nato dejal, da niti v eni državi na vsem svetu niso cene kmetijskim proizvodom padle tako nizko kakor pri nas. Največji padec cen je bil zabeležen pri nas pri izvozu, najmanjši pa pri uvozu. Iz tega sledi, da padanje cen pri nas ni šlo vzporedno s padanjem cen v svetu. Dr. Bajkić poudarja, da izhaja to z nekega notranjega vzroka. Po njegovem mnenju je ta vzrok devizna politika Narodne banke, ki je dopustila, da so devize odšle na črno borzo, kjer je prim dostokrat znašal do 40%; Dalje je trdil, da je delcijska politika Narodne banke posledica največje zablode naše dobe. Zlata podlaga je največja napaka naše valutne politike. Zlata podlaga je fikcija, po trdilu dr. Bajkića, ki nato dokazuje, da se kapitali, ki so bili nagromadeni v vrednostnih papirjih, v tezavraciji ne morejo vrniti gospodarstvu, preden se ne bo rešilo vprašanje kreditne politike. To pa je mogoče storiti danes samo potom bank, ki pa so vse paralizirane. Zaradi tega je treba naprej rešiti krizo bank, da se denar zopet vrne gospodarstvu. Na koncu svojega govora je dr. Bajkić odločno zagovarjal inflacijo.

V opravičilo svojega predloga je navedel, da je danes na svetu le še 10 odstotkov držav, ki imajo nespremenjeno zlato veljavo, na svetovnem trgu pa sodeluje 80 odstotkov držav, ki so se odpovedale stabilnosti svojih valut. Za njim je še kratko govoril Arsa Stamenković, ki je bil na prejšnjih občnih zbora sicer zmerom zelo glasen, danes pa je izjavil, da sprejme poročilo.

Nato je bilo poročilo upravnega in nadzornega odbora soglasno sprejeto ter je bil podeljen obhonoriji obema odboroma.

Ker je član upravnega odbora Joca Todorović podal ostavko na svoj položaj, je bil na njegovo mesto s 1898 glasovi izvoljen dr. Veljko Cingrija. V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni: Salomon Koen, trgovec iz Belgrada, Tanasije Zdravković, industrijalec, in Dragoslav Gavrilović, izvoznik.

Od Soče čez Zilo Pri nas na Koroškem

V kraljestvu kraških brezden

Divaea

Ko se voziš po južni železnici proti Trstu, se ti onstran St. Petra proti Divači odpre pravi kraški svet, na površju gol in pust, spodaj pa poln jam in podzemeljskih čudes. Središče tega podzemeljskega sveta pa je Divača z okolico.

Divača, ki se razprostira na južni strani Čebulovce, je že stara naselbina. Včasih je z imenitno Sožano vred spadala pod župnijo Povir. O Divači beremo že v starih kronikah, da je vsa pogorela 17. februarja 1687, ostala je takrat zaradi silne eksplozije smodnika, katerega so takrat skozi Divačo vozili iz Trsta v bližnji grad Naškol. Najbolj pomembna in svetu znana je postala Divača, ko je 1. 1876 postala železniško križišče. Že 1. 1857, ko so zgradili skozi Divačo železnico iz Ljubljane v Trst, je Divača bila važna postaja. Toda 1. 1876 so iz Divače zgradili progo na Pulj, nekdanjo avstrijsko pomorsko trdnjavo. Tako je Divača postala važno železniško križišče.

Zanimiva pa je Divača z okolico pred vsem po čudovitem podzemeljskem svetu. Kako uro od Divače je starodavna vas Lokve z cerkvijo, katero so zgradili že templarski vitezi. Blizu Lokve je 125 m globoka in več ko pol kilometra dolga jama Vilenica, katera je močno slovela že tedaj, ko postojnske jame še poznali niso.

Kakih 5 minut od postaje Divača je v grmovju skrit vhod v Kačjo jamo, katera je po naravnem mostu razdeljena v dva dela. Kačja jama je celih 300 metrov globoka. Na dnu Kačje jame slišiš hobotni Škocjansko Reko, ki v Stivanu onstran Devina privre na dan kot mogočni Timav.

Timav je že od nekdaj znana reka, ki teče največ pod zemljo. Timav pri Stivanu izvira blizu Jelšan, ki v časih naraste ter teče pod Premom proti Košan v Vremsko kotlino. Po 47 km dolgem toku se globoka in mirne reka blizu Skočjana pri Divači izgubi pod zemljo. V malem in velikem brezden se zopet prikaže na dan, nakar se iz svelikera brezdena izgubi v podzemeljske votline. Te so sebič precej preiskane. So brez kapnikov, a tako divje in razdrpane, da se kar veličnastne. Se 2½ km so mogli zasledovati ta tok, potem pa voda zgrgrna v Mrtnem jezeru v ozko žlebo in izrine. Kam, tega dolgo niso vedeli. Šele 1. 1841 so pri Trebčah 321 m globoko odkrili tok Timava, ki se prikaže na dan pri Stivanu.

To podzemeljsko hobotenje Timava dobro slišiš, če se spustiš v Kačjo jamo pri Divači. Biti pa moraš dobro pripravljen za tako pot navzdol. Ko se spuščaš v črno globel, ti vedno bolj izginja sonce, rastlin ob stenah je vedno manj, le mahovi se še plazijo.

Blizu te jame je še globlja in nevarnejša Kosova jama. Nedaleč je 70 m globoki Risnik, ki pa ima na dan prav letna trato. Tudi v Čebulovci je več jam, med katerimi je največja Golobja jama s podzemeljskimi rovi.

Duo jame Ogršica je pokrito z večnim ledom. Poleg teh je tam okoli še vse polno drugih večjih in manjših jam. Vse skupaj pa so znamenitost in lepota, katera je danes — žal — večini Slovencev zaprta. Morda prav v kateri teh jam

Gibanje prebivalstva v Gorici. Meseca februarja je bilo v Gorici 25 porok. Rodilo se je 67 otrok (januarja 74), umrlo pa 87 ljudi (februarja 76). V Gorico se je priselilo 154 ljudi (januarja 242), izselilo pa 179 (januarja 182).

Osvobodjeni Italijani v Grahovem ob Bači. Dne 4. t. m. so v Grahovem ob Bači slovesno odprli novo otroško zavetišče «Italia Redenta». Navzočni so bili vsi zastopniki fašističnega režima, dalje črne srčice, mladi fašisti, balilla, avangardisti. «Mladi Italijani» Male Italijanke, obsejna milica, železničarji itd.

Zaradi tihotapstva so se 4. t. m. pred goriskim sodiščem zagovarjali: Jože Martinič iz Ronč, Franc Mozetič in Lojze Martinič. Vsi so stari 21—25 let. Brez dovoljenja so kuhali in prodajali žganje. Obsojeni so bili na 3 mesece, 1000 lir globe in na povrnitev sodnih stroškov. — **Zaradi istega pregreška so zagovarjati Stanko Mare in Franc Pangerc,** oba iz Aidovščine, a sta bila oproščena.

— Zakaj pa ne jeste v gostilni, kadar vaše žene ni doma? —
— Nak, ne zaupam preveč higijeni v gostilniških kuhinjah. —
— Ja, Janez, kaj naj topomeni, da nosiš žalni trak na levi nogi, mesto na levem rokvu? —
— Hm, veš, mačeha mi je umrla. —

bila skoraj prazna. Sedeva k mizi v kot in naročiva kavo in porcijo smeja in dobre volje.
— Tega pa nimamo pri nas — k nam zahajajo samo resni in dostojni ljudje! —
— Zacetek je že dober,« mi je rekel Pust in se zasmejal. »Le počakajva; ne bo tako hudo!« in Pust si je nataknil na glavo pisano cepico z zvonceki.
Medtem so prihajali v kavarno še drugi gostje. Sami resni možje, umerjenih korakov, in so dostojanstveno sedeli vsak k drugi mizi. Najprej so si brisali ročne naccinice, potem so pa glave potiskali nazaj na hrbet in se ponosno ozirali po kavarni. Osebe se jim je globoko priklanjalo.
— Kakšni pusti in čemerli magarci so pa to? — me je dregnil Pust in se zakrohotal na ves glas.
Točaj nama je prinesel kavo in je stišal zadnje besede:
— Pssst, gospodje — prosim mirno in dostojno, ali pa se poberita! —
— Takoj,« se je zasmejal Pust, spravil svojo cepico in plačal. Tako sva odšla.
— Ali so ljudje tepci,« mi je rekel gredoč, skaj res mislijo ti dolgočasni kuštruni, da jih kdo gleda in občuduje v njihovi visokosti? Za take domišljavce se drugod še pes ne zmeni! Kaj pa, če bi šla midva nekoliko po mestu? —
— Dobro, pa pojdiva in sva šla. Hodila sva po ulicah in gledala. Pust je še bolj gledal kakor jaz.
— Gospod,« mi je rekel, »ali je to res Ljubljana? Meni se zdi, da sva na pokopališču ob polnoči! Kamor pogledam, same sence, mrtve sence in mrtvi duhovi! Vse molči in nekam hiti! Ničee nič ne govori, ničee se ne nasmeja; samo ustnice stiskajo in zobč, če jih imajo še kaj; gledajo pa drug drugega tako grdo in hudo — brrr! Takoj, ko pridem domov, bom Ljubljano iz svojega kraljestva kar izbrisal! To ni nič zame — pojdiva se rajši kam smejat!«
Zavila sva v neko pivnico. V pivnici je sedelo za dolgo mizo nekaj ljudi, podobni so bili hlapecem ali kar so že bili

Slovenski kmetijski fant s Koroške nam je poslal to-le ganljivo pismo:

Dobro in prav je, da se bratje med seboj večkrat pogovorimo o naših težavah in bojih, ki se nam dan na dan vsiljujejo od strani naših nezavednih bratov, od onih, ki nas Slovence niso božali pred desetletji, se manj pa pod sedanjo avtoritarno vlado. Opažamo, kako se vrši neke vrste varušstvo nad onimi, ki so vedno bili zvesti državljanji, pokorni vladi, imajo pa to napako, da so koroški Slovenci. Res, težko je življenje! Zato se moramo večkrat zateči k bratom, njim potožiti svoje težnje, da si tako postanemo najbližnji tudi tam, kjer da smo si najbolj oddaljeni. Naj torej bratom ob jugu in Savi govorimo o našem razočaranju, boli in veselju v okolici Celovca.

Ako bi prebrskali več desetletij zgodovino nazaj, bi našli mnogo lepšo sliko od današnje dobe. Videli bi našo dolino, hrib in vas čisto v drugih barvah. Saj so bili naši očetje — pradedje, možje, med katerimi daleč po deželi nisi našel enega Nemca. Kmečko ljudstvo ni poznalo medsebojnega sovraštva. Bil je mir na vasi. Prošla je ta doba. Začeli so nastajati nemške učitelje, uradnike in druge, ki so bili povzročitelji sovraštva med podeželskim ljudstvom. Danes pa celo najdeš kraje, kjer učitelji prepoveduje otrokom med seboj slovensko govoriti.

Primer, ki se je pred leti odigral na Radšah: Otroci zavednih staršev so šli po šoli na bližnji hriček šole ter tam zapeli par slovenskih pesmi. Učitelja je to tako močno razjezilo, da je šel med nje in jih razgal vsaksebi z zausnicami. Lansko leto bi imelo tamkajšnje slov. društvo proslaviti svojo tridesetletnico obstoja z igro o izgubljenem sinu. Slavje, ki bi se imelo vršiti 9. septembra, je oblast prepovedala na pritisk tamkajšnjega župana in voditelja domovinske fronte. Ko se je razglasil dan slavlja, sta imenovana Ma k okrajnemu glavarju, da prepoved podpreta s kleveto, da so člani slov. društva v zvezi z narodnimi socialisti, ker sta dva od teh pred julijem pučem hodila v Ljubljano. Oblast je prepoved vzdržala, češ, da se s tako prireditvijo brata javni red in mir. Vodstvo društva je napravilo priziv. Tudi ta je bil od oblasti odklonjen. Nato se je napravil priziv in prošnja za dovolitev igre na kanclerjev urad, kar je ostalo do danes nereseno.

Tako skrbijo za slovensko manjšino na Koroškem! Oni so že pozabili, da se je glasovanje vršilo pred 15 leti in da smo vsa leta bili zvesti državljanji. Njih geslo je: prodiranje nemšva med slovenske brate. Südmark in Schulverein delata s silo, da si osvojiata mehko slovensko dušo v Rožu in Podjuni. Posebno dobro so jim služili in jim slu-

žijo nemski (nemčurski) učitelji. Tako je dosegel v popolnoma slovenski občini Medgorje g. nadučitelj Marinič, da je spravil vso slovensčino iz šole. Revice otroci slov. staršev, kajti prvi dan, ko vsicplo iz tople družinske hiše, morajo v urdo nemško šolo. Ni čuda, da imamo otroke, ki izstopijo iz ljudske šole, a se ne znajo slovensko podpisati. To so naše šole? A naš kmet jih mora vzdrževati in za kritje njih stroškov prispevati lepe vsote denarja! Vodijo jih pa ljudje, ki imajo namen v svojem srcu, da že v 7 letnem otroku, ko vstopi v šolo, uničijo s popolnoma nemško začetnico vsako slutnjo o njegovi pravi narodnosti. Vrhu tega se potujčujejo v tako zvanih »Bauerschulen«, v katerih se goji nemška zavest — kmeta. Nismo še čuli, da bi kdaj polagali učencem na srce, naj tudi ljubijo in nikdar ne za- bijo materne jezik! Na delu so tudi, hvala Bogu, še trezni ljudje — Nemci, ki upostevajo našo ljubezen do naroda, a žalibog je teh še vedno pre-malo.

A naša družbica na vasi ni slepa, mi vidimo, kako propadajo oni kmetje — renegatje, kako gredo v pogin, ostanejo od njih le še kruti spomini. A mi v manjšini na svoji zemlji živimo že več stoletij in se borimo za svoje pravice. Naše golo naj bo: Biti Slovenec — umreti Slovenec! Saj se je celo tako lepo izjavil naš kancler dr. von Schuschnigg v Celovcu: »Renegati (odpadniki) še nikdar niso koristili nobenemu narodu.« In naj bi zaostajal naš ponos?!

Naši gospodarji? Teško vztrajajo! Vsesplošna kriza jih tare. Da povsod jako tenko prede, opaziš v tem, ko vsaki, kolikor pač mogoče svoje potrebe krije doma, deloma tudi oblačila. Kolovratj se spet vrte po naših domovih. Ni še torej zasnela ta leva navada! Skrbj se, da se spravi največ ko je mogoče prta v skrinjo, katero nevesta, ki roma na novi dom, vzame s seboj. Tudi stari možakarji se prav ne sramujejo tistih domačih »prtenih« hlač. Naj bi segla še mladina po tej lepi starodavni navadi!

Cene živini dan na dan padajo. Svinjereja, kakor tudi živinoreja močno nazadujeta. Prašiči so pod minimalno ceno. Za kravo dobi kmet polovico manj, kot pred enim letom, ko je bila še vredna 400—500 šilingov, danes pa je samo še 200 šilingov. Kje so pa drugi izdatki, ki jih je kmet v prid svojega živinčeta potrošil? Boljše je bilo lanskega leta na lesnem trgu, tam so tudi naši brezposelni drvarji vsaj nekaj zaslužili. In tako? Brezposelnost se močno čuti, posebno v industrijskih občinah. Menda je Bistricka tovarna delo popolnoma usta- vila, kar je hud udarec za boruaga delavca. Enako narašča brezposelnost tudi drugod. Upamo, da še vedno pričaka miadi rod boljših časov.

Stenografi in gramofonske plošče

Že delj časa delajo na to, da bi se stenografija uvedla kot obvezen predmet ne samo na trgovskih šolah, ampak tudi na realnih gimnazijah in raznih strokovnih šolah. Ni dvoma, da je ta akcija upravičena. Uvedba stenografije bi v prvi vrsti koristila dijakom, v nemali meri pa tudi profesorjem, ker bi se jim zelo olajšalo delo pri predavanjih v višjih razredih.

Vzemimo, da profesor razlaga lekcijo iz kakšnega predmeta, v katerem je potrebno znati definicije. Kljub temu, da obstoje šolske knjige, so one vendar po svoji vsebini preobširno in dostikrat za dijaka tudi nerazumljive, da bi mogel iz njih dobro obvladati dotični predmet. Profesor pa zaradi svoje dolge prakse razloži predmet enostavno in daje posamezni pojmom jasne in razumljive definicije. Dijak pa nikakor ne more točno ujeti profesorjevih besed z navadno pisavo, s stenografijo pa bi to lahko zmogel. Po svojih zapiskih, ki jih je dojel iz prvega vira v šoli, bi se dijak najlažje naučil svojega predmeta. Predvsem pa je nenadomestljiva stenografija v praktičnem življenju. Ne moremo si predstavljati najrazličnejših trgovskih in drugih uradov, pa tudi česopsanih podjetij itd., brez stenografije in stenografov.

Stenograf pa je lahko še tako izvrsten, vendar pridejo mnogokrat trenutki, ko je vsa njegova spretnost in znanje zaman. Vzemimo primer, da mora stenografirati na zborovanju, kjer govore govorniki vsak na svoj način in so med njimi taki, ki sploh niso govorniki. Tu mora stenograf, ko razbira svoje zapiske, spraviti govor tudi v primeren slog. Dalje vzemimo kak mednarodni kongres, kjer govore govorniki vsak v svojem jeziku. Takih stenografov, ki bi znali kopico jezikov in njihovo stenografijo, pa vedno skoraj ni. Za take slušaje je treba stenografov iz raznih držav, kar pa je precej drago.

Nedavno se je vršil v Monakovem kongres strokovnjakov za graditev cest, na katerem ni bilo

niti enega stenografa. Bilo je sicer nekaj časnikaških stenografov, ki ob takih kongresih stenografirajo le važnejše stvari, toda kongresni stenografov ni bilo. Na tem kongresu so prvič napravili poskus z gramofonskimi ploščami, ki so stopile v akcijo namesto stenografov. Strokovnjaki so uvideli vse tako idealno, da so bili vsi govorniki in sploh vse, kar se je na kongresu dogajalo, sprejeti na gramofonskih ploščah. Poskus je uspel. Na ploščah so sedaj posneli vsi govorniki. Ali je ta metoda cenljiva, je drugo vprašanje, pač pa je gotovo, da je zanesljivejša. Je pa seveda tudi precej dela, predno se govorniki z gramofonskih plošč prenesejo na papir. Desifriranje je težje, vendar zanesljivejšo.

Čeprav se zdi gramofonska plošča primernejša in sigurnejša za reproduciranje govorov, vendar ne bo nikdar izpodrinila stenografov. Uporabna je samo na velikih kongresih, kjer se lahko izvrše vse obširne tehnične priprave, ki so potrebne. Toda vse politično, gospodarsko in socialno življenje se ne razvija samo na velikih kongresih, ampak vse prej tam, kjer gramofonska plošča ne bo nikdar nadomestila stenografa. Uporabna se bo tedaj, če bo treba kakšen važen govor shraniti za spomin tako, kakor je bil govorjen, nikdar pa ne bo zadovoljila potreb široke javnosti, ki hoče hitri informacij. Tu se bo še vedno uveljavljal stenograf.

»No, kakšna pa je bila snočnja večerja pri tvojem prijatelju?«

»Če bi bilo vino tako mrzlo, kakor je bila julia, in tako staro kakor goska in te zopet tako debela kakor hišna gospodinja, bi lahko prav pohvalil večerjo.«

Mati sedi s svojo 5letno hčerko v tramvaju nasproti zelo našminkani dami. »Mamica, glej, kako ima ta ženska namazane ustnice.« — »Pst! — ji zažuga mati. Zunaj ji pa reče: »O takih rečeh ni lahko pripoveduj doma.« Ko se peljeta domov, si zopet nekda gospodična pudra obraz. »Mamica, zaklič hčerka,« so tej dami bova pa doma govorili, kajne? —

»Kako pa to, gospod, da se je Ljubljana tako izpremenila?«

»Izpremenila se je, izpremenila.« sem mu rekel, »a to ni nič čudnega. Nekdaj so živeli v Ljubljani ljudje, ki se niso nič sramovali biti ljudje med ljudmi. Danes pa ni v Ljubljani že skoraj nobenega človeka več, pač pa hočejo biti vse tiste uboge živali in živalice, ki hodijo po Ljubljani po dveh nogah, nekaj »boljšega« ali nekaj »visjega« — samo človek noče biti ničee več! Ali niste videli, gospod, tisti ljudi, ki so hodili mimo uaju v »posebno sobo«? Večina teh ljudi ne spada niti v hlev, ampak ker hočejo veljati za nekaj »boljšega«, se silijo pač tja, kamor ne spadajo. Želeč vzbujati vsaj videz neke veljavnosti in dostojanstva in ga tudi vzbujajo, magari s svojim kričanjem. Nekdaj smo hodili za pogrebi častit spomin pokojnikov, danes pa hodimo za pogrebi s cilindri, ki še dolgo ne bodo plačani, da pokazemo, da smo tudi mi »nekaj«, čeprav nismo vsi skupaj nič. Mi ne hodimo večerjat žganec in kislega zelja, hodimo pa na srce in na morske ribe, da se »pokažemo«; doma pa deklam še kave ne dajemo, ker tega baje ničee ne ve in ne vidi. Z eno besedo: mi hočemo vedno in povsod nekaj »reprezentirati«, razumemo pa to tujo besedo tako, da »kazemo« vedno le sebe in sebe in sebe, kako visoko da stojimo nad drugimi! Kažemo se pa navadno le — z nepotrebnimi baharji in s — suro- vostjo. Zato pa ne poznamo več neprisiljene za- bave in dobrodušnega smeha in tudi za humor ni- mamo več sniisa — samo zabavljaje in prostaško zairkovanje nam je še ostalo...«

»Gospod, vi uiegnete imeti prav,« je rekel Pust. »Vidim, da Ljubljana ni več zame, Ljubljancani naj se imajo dobro kar po svoje, jaz se pa odrejem.«

Odšla sva do bližnjega postajališča avtotaksi- jev. Hip nato je Pust že držal v vedno veseli Ma- ribor... Zato letos v Ljubljani nismo »praznovali« pusta, ker je pobegnil, v Ljubljani pa so ostale samo še dolgočasne, puste in čmerne — maskare... —

Tako naokrog

Pretekli teden je doživela Ljubljana visok obisk: v terek se je namreč pripeljal v našo prestolico mož, čegar kraljestvo obsega vse narode in vse države vsega pametnega sveta, to je tistega sveta, ki se zna še smejeti od srca in ki vé, da je tak smeh vir sreče, zadovoljnosti in telesnega in duševnega zdravja in temelj narodnega blagostanja — brez narodnega blagostanja in brez pospeševanja kmetij- stva je danes namreč še skromen podlistek nemogoč. Ta mogočni gospod, ki je prišel v Ljubljano pretekli terek, je bil od vsega sveta in celo od Zve- ze narodov priznani Pust. Njegov prihod so naznanjale vse pratike in vsi koledarji že celo leto in tudi vsi časopiši so ljudi opozarjali na njegov pri- hod, pa ga kljub vsi reklamni ni prišel prav nihče na kolodvor čakati in svečano sprejemati in pozdravljati. Razum mene ni bilo v terek zjutraj na peronu ljub- ljanskega kolodvora prav nobenega človeka iz Ljub- ljane; vsi ljubljanski cilindri in traki so po stari ljubljanski navadi trdno spali, kakor spe vsak dan... Pust se je pripeljal v Ljubljano z navadnim osebnim vlakom, ker ni hotel, da bi ga vsi takoj spoznali. Ko je izstopil, se je radovedno oziral po širokem prostoru, pa ni videl nikjer nobenega člo- veka — samo nekaj zaspanih figur z rdečimi očmi se je primajalo iz čakalnice. Za kralja dobre volje se nihče še zmenil ni. Pust je z glavo nekoliko poki- mal, potem pa je stopil proti meni: »Oprostite, gospod, kaj ste kar sami tukaj? Kje so pa nekdanji tako veseli Ljubljancani?« »V posteljah,« sem rekel in se nasmehnil. »To je pa res čudno, čudno!« je rekel Pust; »oprostite, gospod, ali bi ne bili tako prijazni in bi me spremljali nekoliko po Ljubljani?« »Prav rad, gospod, me bo prav veselilo! Kam pa hočeva najprej?« »Kjer je odprto,« je rekel Pust, »jaz sem še tešč, pa bi se rad nekoliko okrepčal in poveselil!« Sla sva v veliko, elegantno kavarno, Kavarna je

Nedeljski nogomet v Ljubljani

Ljubljana, 10. marca.

Današnja nedelja je že pokazala pravo pomladansko nogometno lice. Na vseh koncih in krajih so se vršile nogometne tekme — sicer prijateljske, vendar je bilo jasno videti da se naši vodilni klubi resno pripravljajo na prvenstvene tekme, ki so že tako rekoč pred durmi.

Na Stadionu sta se srečala

ILIRIJA : HASK 3 : 1 (1 : 0).

Belo-zeleni so svoja današnja nasprotnika iz Zagreba zasluženo odpravili. Le škoda, da se naši Ilirijanci tudi v prvenstvenih tekmah ne znajo tako zadržati. Z današnjo igro smo lahko zadovoljni, kajti oboji so nam predvedli res lep nogomet, kateremu tudi ni manjkalo one borbivosti, ki napravi nogometno igro zanimivo. Ilirija je bila vse do tedaj, ko je padel prvi gol, v absolutni premoči, dočim so potem tudi gostje postali bolj ofenzivni. Sicer so se tudi po prvem zgoditku v korist belo-zelenih situacije močno menjavale, vendar so imeli gostje mestoma več od igre in to zlasti v drugem polčasu, ko se jim je iz večkratnega nevarnega obleganja končno le enkrat zasmajala sreča, da so odšli vsaj s častnim golom z igrišča. Ne glede na to, da so belo-zeleni danes uspešno zaigrali, se mora priznati, da rezultat ne odgovarja povsem poteku igre. Z ozirom na svojo igro, Haškovi niso zaslužili tako visokega poraza. Toda oni so igrali za občinstvo, Ilirija pa je delala gole, in teh seveda tudi hoče občinstvo. Danes so belo-zeleni ubrali popolnoma pravilno taktiko. Oni so napadali in so izrabili prav vsako situacijo za dosego svojega cilja. In tako je pravilno pri nogometu se nikdar ne vprašuje, kdo je lepše in bolje igral, ampak kdo je več golov zabil. Te taktike se bo morala Ilirija posluževati tudi pri prvenstvenih tekmah in uspeh prav gotovo ne bo izostal.

Ilirija je danes nastopila v svoji najmočnejši postavi. Morda bi se dalo še kje kaj spopolniti, v splošnem se pa lahko reče, da je moštvo kot celota napravilo danes dober utis. Dolg zimski počitek se je njeni enajstori bora malo poznal in vigranost vse enajstori je stopila danes nepričakovano močno v ospredje. Herman kot homo novus se je izborni obnesel v vratih. Branil je sijajno in celo edini gol, ki ga je spustil je bil neubranljiv. Ožja obramba ima v zasedbi Svetic, Berglez najsigurneje oporo. Prav tako zanesljiva je krilska vrsta, v kateri je danes drugi polčas zamenjal Sočana Poščanič. Unter je še vedno star borec, ki bi ga težko pogrešal napad. Napad v današnji postavi je kar ugaal. Manjka mu deloma gibčnosti in pogostejšega streljanja in tupatam je tudi malo preveč okleval, drugače pa je bil danes na svojem mestu. Izgleda, da prihaja Jug v svojo staro formo. Doberlet je pa še vedno stari mojster z glavo, ki je zlasti pred golom zelo nevaren in ga bo Ilirija le še morala upoštevati, če bo hotela dosežati uspehe. Notranji trio se bo moral še vigrati in nekoliko več odločnosti mu bo še vcepiti in potem

bo tako bombardiral, kakor je pri nogometni igri potrebno.

Haškova igra je nam že dobro znana. No, in tako se nam je tudi danes predstavil. Lepa je za oko, toda uspehov nima. In zato je Hašk že večkrat in tudi danes odšel poražen z ljubljanskih tal. Mehkost, ki smo jo svoječasnno videli pri njem, pa je že nekoliko opustil ter je osredotočil precej svojih akcij v ostro ofenzivnost. To je pri današnji tekmi že precej močno prišlo do izraza in bi morda še bolje, ako bi bila to prvenstvena tekma.

Tekmo je sodil g. dr. Buljevič dobro. Gledalcev je bilo okrog 500.

Ilirija B : Sloza 0 : 0 (0 : 0)

V predtekmi sta nastopila rezerva Ilirije ter Sloza, ki drug drugemu nista mogla do živoga. Sodil je g. Zupančič.

Primorje (iga) : Reprez. trbovelj. okrožja 12 : 0 (5 : 0)

Na igrišču Primorja sta se srečala dva zelo neenaka nasprotnika, kar nam najbolj nazorno pokaže rezultat, ki močno spominja na naše hazenske tekme. Primorje je nastopilo s svojim lira moštvo, ki ga je hotelo še enkrat preiskusiti pred velikimi borbami za državno prvenstvo, ki se rrične prihodnje nedelje. Zaigrali so dobro in požrtvovalno, vendar je bil njegov današnji nasprotnik vse drugo prej kot pa primeren za pripravo za teške tekme v državnem prvenstvu. Saj se je tudi reprezentanca, katera edina ima nekaj profita od današnje tekme, potrudila, vendar tekma ni dosegla svojega namena. Unajmo pa, da nas bodo črno-beli na letošnjem državnem prvenstvu zastopali dostojno in da bodo naš nogomet dvignili na višino, katere ne bodo mogli nikrog tam doli omalovaževati. Tudi na Primorju je bilo samo okrog 500 gledalcev. Sodil je g. Strah.

Svoboda : Primorje (rez.) 5 : 2

V predtekmi sta nastopila Svoboda in rezerva Primorja, ki je končala z zmago Svobode.

Tekme za zimski pokal

Na Hermesovem igrišču sta se danes odigrali zadnji dve tekmi za zimski pokal. Pokal si je osvojila Grafika. Danes so igrali:

Hermes : Svoboda 16 : 0

Hermes je naravnost strl Svobodo in zasul njeno mrežo z goli.

Grafika : Zalog 7 : 0

Grafika je bila v stalni premoči.

SK Hermes : SK Domžale 4 : 1

V Domžalah se je večer odigrala prijateljska tekma gori navedenih klubov, ki jo je Hermes sigurno odločil v svojo korist.

Mariborski sport

Rokorba in boks

Maribor, dne 10. marca.

Ob veliki udeležbi in zanimanju se je vršila sinoči v dvorani Združene gospodarske banke v Mariboru zanimiva sporna prireditve: spoprijeli so se v medklubskem dvomachu rokoborci in bokserji tukajšnjega SSK Maratona in SK Svobode. Na obeh straneh so se že mesece vršile vestne priprave.

Načelnik Maratonove težkoatletske sekcije, ki je borbe priredila, gospod Janc, je pozdrvil pred začetkom tovariše od Svobode ter jim izročil spominsko zastavico, ker je to prvo srečanje med obema kluboma.

Nato so se v hitrem tempu začele odvijati borba. Izven programa sta nastopila dva para subjuniorjev; tu sta Maratonca Dolinšek in Stipar hitro odpravila (prvi v deveti, drugi v prvi minuti) svoja nasprotnika Veberja in Kolmanca, nakar se je začel dvojni boj; v tem programu je nastopilo 10 parov. V bantam kategoriji je premagal Anžel (Maraton) Lepenika (Svoboda), Rezman (M) Pirnata (Sv.). V perolahki kategoriji, kjer so Svobodaši pričakovali najboljšega uspeha, je po 20-minutni borbi končal dvojni med Ušajem (M) in Lašičem (Sv.) neodločeno. Enako je ostala neodločena borba med Viherjem (M) in Blagojevičem (Sv.). V lahki kategoriji je v res krasnem tušu po drugi minuti podlegel Geršak (Sv.) mlademu Sernakotu (M). Med Kangleierjem (M) in Krambergerjem (Sv.) je ostal boj neodločen. V welter skupini sta se borila neodločeno Kemperle (Sv.) in Verboršt (M); bil je to najmanj zanimiv par, ker sta oba delala precej sirovo. V srednji kategoriji je zmagal večkratni zmagovalec Cokan I. (Sv.) nad Blatnikom (M), ki je v svojem prvem nastopu imel precej smole. V polteški kategoriji sta se spoprijela Vidic (M) in Cokan II. (Sv.). Po 20 minutni ogorčeni borbi sta se razšla z neodločenim rezultatom; zaradi lepe borbe sta žela priznanje polnoštevilnega občinstva. Naiznamičvejša je bila borba med prvakom dravske banovine in našim zastopnikom na Balkanijadi Ivanom Piberiem (M) in njegovim 20 kg težjim nasprotnikom Stanetom (Sv.).

Otvoritveni crosscountry ASK Primorja

Ljubljana, 10. marca.

ASK Primorje je danes otvorilo lahkoatletsko sezono s crosscountry-tekmo na svojem igrišču, katerega so se udeležili poleg klubskih atletov tudi agilni atleti SK Sloze. Ta tekma je bila predvsem propagandnega značaja in pa, da vodstvo pregleda, v koliko so pripravljene njegove moči za letošnje tekme, ki se bodo kmalu pričele in ki so zlasti letos mnogoštevilnejše, kakor sploh kdaj prej. Ti pomladanski teki so zelo interesantni in bi želeli, da jih klubi pogosteje izvedejo in ne samo za atlete, temveč tudi za ostale aktivne sportnike kluba, da pridejo na ta način vsi aktivni člani spomladi čimprej v formo.

Današnje tekmovanje je bilo tako zamišljeno, da tekmujejo seniorji zase ter juniorji zase. Juniorji so imeli preteč 2 km dolgo progo, dočim je bila za seniorje določena 5 km dolga proga. Glede prog bi imeli omeniti, da sta šle zunaj tekališča, vendar se na prostorih igrišča ASK Primorja, toda bili sta pa nekoliko daljši, kakor je bilo navedeno v razpisu. Pri juniorjih so se pojavili na startu samo štirje tekmovalci, dočim jih je bilo pri seniorjih prav lepo število.

Tu se je zlasti videla huda borba, ki se je razvila med našimi starimi »kanoni«, kakor Starman, Grad, Srakar, Ogrin, zraven so pa prišle še

nove moči, tako da je bila borba prav interesantna. Ze današnja otvoritvena prireditve je pokazala, da se bo bil na naših letošnjih lahkoatletskih tekmah srbit boj za primat, kajti vsi klubi se bodo hoteli vrniti v srednje vrste in naši vodilni na seveda ne bodo hoteli izpustiti valetj iz rok. Pri današnjem teku so bili doseženi tile rezultati:

Juniorji (2 km): 1. Drevenšek Viljem, Svoboda, Maribor, 7:32. 2. Zajec Albin, Sloza, Ljubljana, 7:36. 3. Lombar Franc, Sloza, Ljubljana, 7:46. — Po klubih je torej naslednji plasma: 1. Sloza, Ljubljana, 3 točke, in 2. Svoboda, Maribor, tudi 3 točke.

Seniorji: 1. Starman Janez, Sloza 21:58. 2. Srakar Franc, Primorje 22:35. 3. Grad Armin, Primorje 22:55. 4. Pavičič Milivoj, Primorje 33:20. 5. Ogrin Milan, Primorje 23:22. 6. Kranjec Ivan, Primorje 23:29. 7. Senčar Polde, Sloza 23:51. 8. Hlebec Jože, Primorje 24:17. 9. Hvale Maks, Sloza 24:33. 10. Lepovšek Ferdo, Sloza 25:04.

Po klubih pa je naslednji plasma: 1. Primorje 33 točk; 2. Sloza 17 točk.

Belgrad, 10. marca. n. Tukajšnji sportni klub BSK je zaključil dve mednarodni tekmi s francoskimi klubi. 17. marca bo igral v Marseju proti tamkajšnjemu Olimpiču, 20. marca v Antibiu proti tamkajšnjemu nogometnemu prvaku.

Zagreb, 10. marca. b. Gradjanski Concordia 2:0. To je bila finalna tekma za zimski pokal. Gradjanski si je priboril pokal kot zimski prvak.

Zadnja pot zlatomašnika Ivana Vrhovnika

Ljubljana, 10. marca.

Pravo ljudsko slovo, globoko žalostno in iskreno, je bil pogreb pokojnega župnika in častnega meščana ljubljanskega Ivana Vrhovnika. Ob pol 5 je 8 trnovskih faranov dvignilo krsto in jo preneslo v trnovske cerkev, ki je bila nabito polna. V cerkvi so bile najprej molitve za pokojnim, na koru pa so pevci peli libero. Cerkev je bila razsvetljena. Nato so krsto prenesli pred cerkev, kjer je spregovoril za Ciril-Metodovo družbo g. Mačkoveš, ki je slavil pokojnika kot velikega domoljuba. Pevci ljubljanskih zborov pa so zapeli žalostinko. Malo pred peto uro pa se je izpred cerkve razvil veličasten žalni sprevod, ki se je med gostim špalirjem pomikal skozi mesto proti pokopališču pri Sv. Križu. Za križem so šla zastopstva Sokola, Narodne odbrane, četnikov in vseh trnovskih prosvetnih, gospodarskih in političnih društev ter grabenska šola. Med venci so bili venci g. bana dr. Puca, venci mestne občine ljubljanske, Ciril-Meto, dove družbe, trnovskih župljanov in drugi. Pogreb je vodil stolni kanonik in župnik dr. Klinar ob asistenci trnovskega župnika Finžgarja, šentjakobskega župnika Barleta in šentpieterskega župnika

Petriča. Za mrtvaškim vozom, ki sta ga vlekla dva para vrancev, so šli sorodniki, za njimi pa številni odličniki in zastopniki raznih organizacij. Bana dr. Puca je zastopal načelnik dr. Breznik, mestno občino župan dr. Ravnihar in podžupan prof. Jarc, univerzo profesorji dr. Krek, dr. Kos, dr. Lapajne in dr. Kidrič, višji drž. tožilec dr. Grasel, dr. Melik in prof. Kranjc za Geografsko in zgodovinsko društvo in drugi. Posebno častno so bili v sprevodu zastopani pokojnikovi stanovniki tovariši in drugi prijatelji. Največja pa je bila udeležba trnovskih župljanov, ki jih je bilo v sprevodu par tisoč.

Povsod, kjer se je pomikal sprevod, je stal gost špalir množice. Mirno lahko rečemo, da se je v sprevodu in špalirju poslovilo od pokojnika nad 10.000 ljudi.

Na pokopališču pri Sv. Križu se je nad odprtim grobom poslovilo od pokojnika dr. Slodnjak, ki ga je slavil kot zadnjega zastopnika stare garde slovenskih zgodovinarjev. Pevci so zapeli »Blagor mu«. Med intonjem množice, ki je svojega priljubljene duhovnika pospremila do groba, so začele padati na krsto prve grude zemlje.

Esperanto naj bo vez med malimi narodi

Ljubljana, 10. marca 1935.

Agilni tukajšnji Esperantski klub nam je zopet pripravil v soboto zanimivo skioptično predavanje. To pot je predaval kot gost kluba Estonec g. Birk Voldemar iz Talina o temi »Estonija, nje ljudstvo in običaji«.

V veliki dvorani hotela Metropol se je zbralo norecejšnje število esperantistov in druge javnosti. Predsednik kluba g. Kozlevčar Jože je navzoče pozdravil in na kratko orisal pomen esperanta zlasti za spoznavanje tujih dežel in narodov. Esperanto je zlasti važen za male narode, katerim odpre pot v svet in jih napravi enak drugim velikim narodom. Mednarodni jezik je važen za nas Slovence, ki smo zunaj tako malo poznani. Poudaril je, da bi se morali Slovenci že s tega vidika bolj zanimati za esperanto in ga podpirati. Nato je izrekel predsednik še nekaj pozdravnih besed v esperantskem jeziku, nakar je predstavil predavatelja.

G. Birk je nato pričel svoje predavanje v esperantskem jeziku. Pokazal je na sliki malo, nam dokaj nepoznano baltsko deželo Estonijo. Orisal je jedrnatno in v zgoščenih besedah izvor estonskega naroda. Po mnenju gotovih profesorjev je ta narod mongolskega izvora, po izjavi drugih pa je arijskega. V sedanje kraje je prišel približno pred

Mariborski drobiž

Smrt v cerkvi. Pri maši ob 6 se je zgrudila nenadoma v Alojzijevi cerkvi 73 letna Marija Steinetz, vdova po železniškem uslužbencu. Navzoči so poklicali takoj mestnega sanitetnega nadsvetnika dr. Novaka, ki pa je mogel upotviti samo, da je nesrečno žensko zadela kap in da je bila takoj mrtva.

Akademska kongregacija ima svoj redni sestanek drevi ob 20 v kapeli pri oo. frančiškanih.

Rezervni oficirji pododbor Maribor, so imeli občni zbor danes dopoldne. Otvoril ga je predsednik prof. Škof, ki je podal splošen pregled lanskoletnega delovanja združenja. Tajniško poročilo je podal Vlado Korbar. Združenje šteje 306 članov, goli vse panoge sporta. Plagajniško poročilo je podal Dominik Lovšin. Dohodkov je bilo 11.160 Din, izdatkov pa 10.303 Din. — Med slučajnostmi je bila živahna debata zlasti o ugodnostih, ki naj jih nudi članom združenja oficirski dom v Belgradu.

Vojni dobrovoljci. Okrajna organizacija vojnih dobrovoljcev je zborovala v mali dvorani Narodnega doma. Udeležba je bila razmeroma dobra. Zastopani so bili mestni in okoliški člani. Organizacija šteje okrog 60 članov, izmed katerih jih ima 43 potrdilo o dobrovoljstvu. Zborovali so ponovno izrazili željo, da bi jim bila čim prej dodeljena agrarna zemlja. Finančno stanje društva je povoljno. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor, le tajnik in blagajnik sta bila izvoljena na novo.

Skupščina vojnih invalidov

Maribor, 10. marca.

Danes dopoldne se je vršila v dvorani kina »Apolo« redna letna skupščina krajevnega odbora Zdrženja vojnih invalidov v Mariboru. Predsednik g. Geč je v svojem govoru orisal delo odbora v preteklem poslovnem letu. Najbolj je opozarjal na novi invalidski zakon, ki je že lansko leto v tem času stal pred zakonjenjem, a se potem v proračunski debati zopet ni sprejel. V nadi, da se bo zakon uzakonil potem med letom, je Združenje priredilo v smislu sklepa Osrednjega odbora nov osnutek, katerega je ministrsko predsedništvo in ministrstvo za soc. politiko in nar. zdravje že osvojilo ter ga izročilo komisiji, ki ga je začela izdelovati vladnega. Ko pa so bile v komisiji zastopane iste osebe, ki so kovalje že invalidski zakon iz leta 1929. je Združenje z raznimi manifestacijskimi zborovanji zahtevalo, da se osnutek takoj predloži ministrstvu v zakonitev. Invalidi pričakujejo, da bo nova vlada pokazala za njih težnje več razumevanja.

Združenje je mnogo skrbelo tudi za dobrobit svojega članstva, katerega je v mnogih slučajih podporilo tudi denarno. Razdeljenih je bilo nad 5000 Din in to v najnujnejših slučajih. Mestna občina je poklonila Združenju 3000 Din, za kar se ji je predsednik javno zahvalil, kakor je izrekel

— Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju slabem razpoloženju, razdražljivosti, posezite takoj po staro preizkušeni »Franz-Josef«-grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za želodčne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef«-voda posebno izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo

Ljubljanska kronika

Umrla je Miki Korenc, 6 letna hčerka učitelja na meščanski šoli na Viču. Pogreb bo v ponedeljek ob 4 popoldne iz Rožne doline VIII. št. 28 na župno pokopališče na Viču. Naj se veseli med angelci v nebesih. Zalujočim staršem naše iskreno sožalje.

Ljudska univerza v Ljubljani. Drevi ob 20 bo predaval v dvorani Delavske zbornice univ. prof. in dekan tehniške fakultete gosp. ing. Marij Osana o oddaji in sprejemu radijskih vest. Predavanje bo ponazorjeno s skioptičnimi slikami in raznimi poizkusi, ki bodo omogočili vsakomur lahko razumevanje osnovnih pojmov radiofonije. Vstop je prost.

Eksceleuca Jenny Kusmanek pl. Burgneustäiden javlja globoko potrta v svojem imenu, kakor tudi v imenu svojega brata ritmojstra Pavla Zeschko, žalno vest o smrti svoje iskreno ljubljene sestre

KAMILE ZESCHKO

ki je dne 8. marca ob pol šestih zjutraj, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v Jožefinišću na Poljanski cesti mirno izdihnila svojo blago dušo. Naša ljubljena pokojnica je bila pokopana natihoma v rodbinski grobnici.

Sv. maša zadušnica se bo brala jutri v terek ob 9 v cerkvi Sv. Petra.